

LOGBOEK EXPERIMENT 4 - Vrijdag 15 December 2023 – Skopje, Museum of Contemporary Art

Alles is zeer goed verlopen. We hadden een groep van zes mensen die allemaal een spirituele benadering hebben en ervaring hebben met opstellingswerk, zelfs als begeleider. Dit was uitdagend. Omdat ik zelf geen professionele achtergrond heb, heb ik hen gerustgesteld, maar ik voelde enige weerstand bij sommige deelnemers. Ik probeerde de veiligheid in de groep te herstellen en vroeg om openheid zodat ik dit experiment kon doen, ook als niet-professional en in een niet-therapeutische setting. Die openheid kreeg ik uiteindelijk. Iedereen deed mee en dat was fantastisch. Ik hoorde prachtige persoonlijke verhalen over ervaringen met de aardbeving in Skopje en een beschermende moederfiguur.

Aan het einde zei een van de professionals dat ik me geen zorgen hoefde te maken over de begeleiding en dat ik het prima deed. Ik ben erg blij dat het is gelukt en ook blij dat ik mijn voorbereiding zo grondig had gedaan, omdat er extra tijd was vrijgekomen voordat het experiment zou plaatsvinden. Met deze groep had ik het, in alle naïviteit, niet kunnen managen als het experiment al op woensdag had plaatsgevonden.

De deelnemers gaven mooie feedback over hun persoonlijke ervaringen. Twee mensen vertelden dat ze een connectie met een kunstwerk hadden opgebouwd, terwijl ze normaal nooit musea bezoeken. We waren in totaal met acht deelnemers, waarvan zes 'spirituelen' met ervaring in opstellingswerk. Het spirituele was belangrijk voor hen. Het was grappig dat ze dit koppelden aan opstellingen; ik had een groep analytische studenten verwacht. Alles veranderde last minute. Nikola Uzunovski, associate curator for education van het museum en zelf ook kunstenaar, ontving me, had voor de deelnemers zelfs drankjes had klaargezet en nam zelf ook deel. Mijn lokale contact, Maaïke Fekkes, dook onverwachts ook op. Zij maakte ook foto's af en toe. Zij zijn beiden analytisch ingesteld en dus was ik benieuwd naar hoe zij de oefeningen zouden ervaren.

De vraag of er na elke oefening kunsthistorische context moet komen, blijft open. De curator van het education department van het museum, Bojana Janeva, zou zelf ook aanwezig zijn om dat te doen, maar zij was die ochtend ziek.

Er waren een paar mensen die moeite hadden om zich in het Engels uit te drukken en verkozen om dit in hun eigen taal te doen. Gelukkig konden Nikola en Maaïke vertalen, waardoor het toch kon werken.

Ik koos twee sculpturen: een heel figuratief, rond de moederfiguur (in de inkomhal van het museum), en een heel abstract, brutalistisch, industrieel kunstwerk. Het was fascinerend hoe de groep vrouwen werd uitgedaagd om hiermee te verbinden. Het tweede beeld was geometrisch, hard en van beton. Ze konden er hun verhaal in maken, terwijl ze ook een aspect moesten opnemen en een positie moesten innemen die hen werd gegeven door de vraagsteller (de museumprofessional). Dit gaf hen nieuwe inzichten.

Het voelde opnieuw heel therapeutisch en persoonlijk, wat oké was. Ik heb genoten van het begeleiden en veel humor en plezier erin gebracht.

De ruimte was behoorlijk koud, wat de aandacht wat afleidde. Ik had ook moeite om de spanningsboog constant te houden, iets wat Nikola af en toe duidelijk liet merken. Tijdens de eerste oefening zag ik later op de videobeelden dat hij op zijn gsm aan het kijken was. Tijdens de tweede oefening verliet hij zijn rol als vraagsteller om een museumbezoeker te woord te staan en bleef hij deze bezoeker uitleg geven als gids. Dit zorgde voor enige afleiding voor mij als begeleider en doorbrak de cohesie van de groep.

Na afloop had ik een gesprek met Nikola en Maaïke, om hun perspectief te krijgen. Nikola miste in zijn leven het informatieve stuk rond kunst aanvankelijk informatie en benadert kunst analytisch. Maar ook hij vond deze ervaring toch heel waardevol.

Verslag Skopje voor Fontys

The Contemporary Art Museum in Skopje was my focus during this research trip, and to meet with Bojana, curator and guide of the museum and for me to carry out a slow art research experiment with local students.

Bojana gave us a quick and very full tour throughout the expo's on the second day of my stay.

I could also have a look where I wanted to do my experiment with the group of people Bojana gathered for me.

The next day I was supposed to carry out my experiment, based on family-constellations. But Skopje wouldn't be Skopje if last minute the plans changed and my researchday was postponed.

So that (luckily) gave me some more time to explore the city and prepare more in depth for the first time I was going to facilitate my own experiment myself. (Before it was always done by a professional therapist). Which makes it quite exciting.

After the experiment I felt quite proud of myself having the courage to do this. Also because I did this in English (with quite a specific lingo) and a group of people who turned out to be professionally involved and very experienced with constellation work. (Luckily I didn't know that before. 😊)

The experiment turned out to be a beautiful opportunity to learn more about the culture and history of a group of women in Skopje, through the artworks in the museum. (For example on motherhood during the earthquake or on how organisations are/were lead). And also about myself as an art educator and about what my experiments need to succeed.

Although I'm an experienced traveler, the first four days I felt quite uncomfortable and confused in this city due to my high stress-level, my focus on the unknown vibes, the smog, the dirt, the lack of fresh air, grey concrete, brutalism and fake neo-classicism.

But after my experiment, my nervous system could finally calm down and the beauty and friendliness of the city and the people living in it, could reveal themselves slowly. I even got invited for dinner by a random group of people I met at the restaurant, which comforted me during my stay alone in the city for the next few days.

Thankful for this opportunity, I go home with lots of impressions and afterthoughts and new insights for my research.